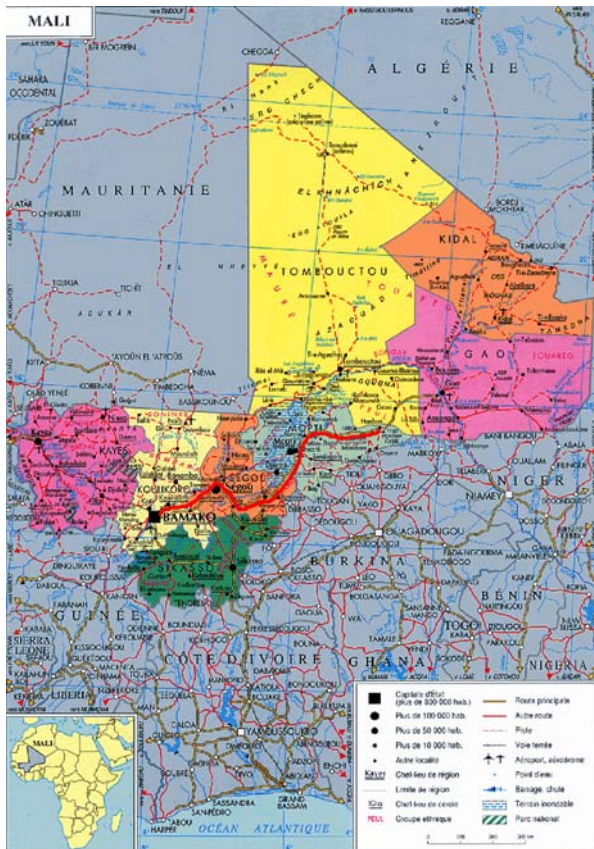

CC AJUDA AL DESENVOLUPAMENT

MALÍ
FEBRER 2006
Diari de Guillem

DIARI DEL VIATGE A MALÍ DE GUILLEM MARTÍN

DEL 24 DE FEBRER AL 9 DE MARÇ DE 2006

24/2, divendres

Ja estic volant amb Air Marrok cap a Bamako. Enrere queden les vacunes, el visat, localitzar el ministre de Cultura Oumar Sissoko, contactar i concertar preus amb el xofer de Bamako (l'intent de tornar a viatjar amb en Larsan, ha estat impossible pel preu, ja que incloïa el viatge de Ouagadougou a Bamako de 1.000 Km i tornada)

En Rafa havia d'enviar-me una maleta amb 38 Kg, ja que el màxim autoritzat és 40 i aahir es va presentar l'Anna Centelles amb dues motlilles i una bossa que pesaven més de 10 Kg. En Lluís Rubio em va fer el favor, aprofitant que havia de visitar la zona, de portar-me la maleta des de Sant Sadurni. La sorpresa va ser que no es tractava d'una maleta, si no d'una bossa de les de quadres, degudament reforçada amb precinte. Vaig haver d'agafar una altra maleta i al posar totes les coses a dins, oh! sorpresa, tot junt pesava més de 50 Kg.

Abans de fer el "check-in" dubtava si retirar les dues motlilles de l'Anna, però finalment vaig decidir posar-hi "cara" i em van acceptar les dues maletes sense dir-me res...

La Pilar i la Trini, que van a Dakar, no tenen tanta sort i entre les dues sols poden passar 82 Kg. Això els obliga a haver de deixar a Barcelona una caixa amb material escolar que pesa 14 Kg. Un segon intent de facturar la caixa, explicant que al moment de fer el check-in encara no l'havien rebuda i que era per a una ONG, fracassa rotundament per culpa d'un empleat antipàtic que diu que per a ells una ONG és igual que un turista qualsevol.

Sense problemes ni retards arribem a Casablanca i allà ens acomiadem. La Pilar i la Trini van a la porta d'embarcament 4, cap a Dakar i jo a la porta 2 cap a Bamako.

Arribo a Bamako ¼ d'hora abans de l'horari previst i allà ja m'està esperant un home amb un cartell que posa "Guillermo". Parlo amb ell, m'agafa el passaport i passem sense fer cua... Resulta que és un home que ajuda a portar els equipatges dels viatgers. Després del control de passaports, em presenta l'Amadou Anagali Bolo, que és el cap de l'agència que m'havia aconsellat en Quim Arnal, que és qui m'està esperant amb el cotxe.

Recollim les maletes i al passar-les per l'escàner, alguna cosa de la bossa gran els crida l'atenció i la retiren. He d'anar a una habitació annexa, obrir la bossa i ensenyar el contingut. Es van portar una sorpresa en veure els llapis de colors i altres coses que estaven a sobre de tot. Van preguntar-me què era allò i ells vaig dir el mateix que abans d'obrir la bossa, que eren objectes per a l'escola de Garmi i per l'hospital d'Hombori.

En preguntar-me si eren objectes per vendre, els vaig repetir que eren donatius de la nostra ONG i aleshores em van demanar el "Certificat de Donació", ja que si no el portava, havia de pagar drets de duana. Els vaig comentar que dins la bossa hi havia un llibre pel ministre de Cultura Oumar Sissoko, però no em van fer ni cas. Vaig intentar localitzar el ministre per telèfon, però eren les 3 de la matinada. Vaig creure que el millor era renunciar de moment a discutir amb ells i em van donar un resguard per la bossa que es va quedar a les dependències de la duana de l'aeroport.

N'Amadou em va portar a casa seva, que és on m'allotjaré mentre sigui a Bamako. Compartim una habitació gran, que te wáter, lavabo i dutxa. Ell dorm a terra sobre un matalàs i jo en un lit amplíssim i molt còmode, proveït d'una mosquitera. Em costa 7.500 Fcfa per nit.

25/2, dissabte

Sobre les 8 ens hem aixecat, he trucat a casa i hem esmorzat junts. Després hem anat a canviar diners: 1.000 euros per 650.000 Fcfa. Sembla un bon canvi.

A les 10 i com que érem a prop, ens arribem fins la seu del Ministeri de Cultura, ja que havia trucat diverses vegades al ministre i no em contestava. Allà ens diuen que no hi és. Truco de nou i em contesta! Li explico el problema de la duana i em diu que no em preocupi, que dilluns es resoldrà tot. Em comenta que està molt enfeinat, però que mirarà si ens podem veure avui mateix. Quedem que ell em trucarà.

L'Amadou em porta a visitar la ciutat amb el cotxe i li demano d'arribar-nos fins a l'estació del tren. Aparca i visitem l'estació, que de moment està fora de servei, ja que va haver-hi un accident i de moment no circulen trens. Al

costat de l'estació es troba el mercat. És immens. Jo mai havia estat en un mercat tan gran. Es nota una gran vitalitat en tota la gent, tant en els que venen, com en els que compren. De tota manera és necessari anar-hi acompanyat d'un guia, ja que el desig que tenen de vendre, i més a un "tubabu", dificulta molt el desplaçament pels carrerons. Compren cacauets i menta fresca i després de més d'una hora de donar voltes, tornem cap a casa. Quan torni d'Hombori tornaré al mercat a comprar algunes coses que he vist per regalar. Dinem junts, arròs amb salsa, dos tes de menta i fem petar la xerrada. L'Amadou és el més gran de 15 fills, és d'ètnia dogon, el seu pare, que viu a Mopti, s'ha casat tres vegades. Ell es casa el dia 26 de març i em convida al casament. Jo li feia uns 25-28 anys i em diu que en té 36. Pertany a una associació que estan construint a uns 25 Km d'aquí un centre per acollir nens del carrer de Bamako que no tenen família.

M'ensenya el carnet i li faig una foto. Em diu que si no passa res de nou, demà al matí anirem a visitar a aquestes instal·lacions que estan rodejades de camps de tarongers.

Li explico les activitats, projectes i filosofia de la nostra ONG i coincidim plenament en els nostres punts de vista. La calor augmenta i ens n'anem a dormir la migdiada.

Al cap d'una estona, ja despert i amb el sol més baix, rebo un missatge de l'Anna Centelles, que em diu que el Dr. Sanogoh de l'hospital d'Hombori es troba a Bamako i em dona el seu número de mòbil. Més tard el trucaré. Em passo una bona estona mirant com juga l'Umu, filla d'un germà de l'Amadou d'uns tres anys, amb dos pots de llet Nestlé, passant aigua d'un pot a l'altre.

De sobte rebo una trucada. És el Dr. Sanogoh, que també ha rebut un missatge de l'Anna i quedem per veure'ns aquest vespre. Es posa d'acord amb l'Amadou sobre el lloc on trobar-nos. A l'hora convinguda anem a buscar-lo ja prop d'una antena molt visible, i quan arribem allà ja ens estava esperant. Portava un vestit llarg precios, d'un color blau molt intens. Ens n'anem cap a casa i l'Amadou allà prenem

uns tes i fem petar la xerrada. M'explica que a la germana de l'Idrissa ja li han posat l'ull de vidre i altres detalls de la gent dels poblat. També ens explica el problema que va tenir amb l'ambulància en portar un malalt a l'hospital de Mopti. A l'anada va passar sense problemes el control de la policia de Duentza, però al tornar el van retèner i per continuar va haver d'aconseguir un certificat, de no recordar quin organisme, per demostrar que no era un vehicle que es dedicava a transportar turistes. Sembla que ara ja està resolt el problema de poder circular pels voltants de Hombori. Em comenta que s'ha de quedar fins dimarts, ja que està esperant l'autorització per continuar exercint a Hombori. Comenta que allà s'hi troba molt bé i que no te cap mena de ganes de tornar a Bamako. Si el dimarts ja te la resposta, podríem anar junts amb el vehicle fins Hombori. Parlant, parlant resulta que ell i l'Amadou vivien al mateix barri, i fins i tot de petits havien jugat junts. Van estar rememorant records de joventut, d'amics comuns i s'ho van passar la mar de bé.

Li vaig preguntar si volia la mobilita que m'havia donat l'Anna Centelles o bé si volia que li portés a l'hospital. Va preferir emportar-se-la. El convidem a sopar, però ens comenta que ja ha quedat amb una altra gent. L'acompanyem fins el lloc on l'havíem anat a cercar i ens acomiadem, tot acordant trucar-nos dilluns o dimarts.

L'Amadou i jo sopem amanida amb patates fredides i baguette. Està tot molt bo. Després de sopar ens apropem a un lloc, a prop de la casa, que ell anomena "esplanada comunal", on s'està celebrant una festa de matrimoni. Les dones porten uns vestits molt llampancs i no paven de ballar al so de la música d'un conjunt que canta i toca diversos instruments.

Després tornem a casa seva, agafem el cotxe i anem a veure uns amics d'ell. L'animació dels carrers és extraordinària. Li dono 10.000 FCfa i pel camí fem benzina. Arribem a casa els seus amics, que són d'ètnia peul.

Estan a la part superior d'una casa en construcció, asseguts a damunt d'un parell de matalassos. Són tres, una noia i tres xicots i ens passem una bona estona parlant i prenent te.

El senyor ministre que m'havia dit que si tenia una estona em trucaria per veure'ns, no ha trucat. Em comenten, ja que sembla que tenen alguna relació amb ell, que ha hagut de sortir de viatge per inagurar alguna cosa. A l'estar un xic més elevats ens permet veure un magnífic cel estelat. A l'horitzó m'ensenyen uns llums a la llunyania i em comenten que fins allà arriba Bamako. Quan ens acomiadem d'aquesta gent, l'Amadou em porta a casa seva i ell se'n va a l'aeroport a buscar la seva promesa que treballa allà.

26/2, diumenge

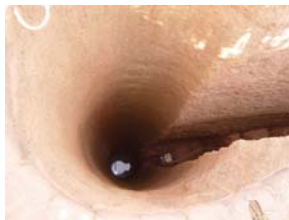
He dormit com un tronc. M'he llevat a les 7. L'Amadou encara ha dormit una estona més. A 2/4 de 8 s'ha llevat, hem esmorzat i he començat a trucar al ministre de Cultura, sempre amb resultat negatiu. En vista d'això i per tal de no perdre el dia, l'Amadou m'ha proposat anar a Senou, a uns 25 Km de Bamako, on una parella està

edificant una residència per a nens del carrer, que no tenen família. És un lloc meravellós, ple de tarongers i altres arbres fruiters i també amb un hort ple de verdures, d'unes

5 Ha de terreny, on han construït diverses cases. Han estat treballant durant un any, ells mateixos s'han fet els totos. La parella m'ha impressionat de manera molt positiva. Ell és d'ètnia bambara i ella francesa. Estan casats i el seu objectiu és acabar d'edificar i equipar el lloc per iniciar l'acolliment dels nens abandonats o sense família. Preveuen poder-ne acollir uns 50 i es proposen alfabetitzar-los i donar-los una formació agrícola per tal que puguin guanyar-se la vida i valer-se per si sols. Actualment tenen el problema d'aconseguir aigua potable en quantitat suficient per cobrir les necessitats de la gran quantitat de nens que volen acollir. Tenen un pou que van excavar ells mateixos

que mitjançant una bomba de gasolina fan servir per regar els tarongers i l'hort, però és aigua que cal filtrar i afegir-li desinfectant per poder-la veure. No és possible fer-la servir per tota la gent que esperen tenir. Per l'aigua potable tenen previst fer una perforació més profunda, que els assegurí un pou d'aigua de qualitat, per poder-la veure sense necessitat de tractament químic. Per les característiques del lloc, crec que seria possible fer servir un molí de vent per bombejar l'aigua, sense necessitat de consumir benzina. Em comenten que els manquen els diners per poder fer la perforació i quedem que una vegada tinguin el projecte ben argumentat, definit i valorat, m'enviïn una còpia i veurem si es pot fer alguna cosa.

Hem estat parlant tot el matí, mentre tant ell regava els tarongers i nosaltres anàvem menjant taronges, mandamines i altres fruits molt bons, però que no sé pas com es diuen, ja que no els havia vist mai. Més tard hem preparat el dinar i hem menjat junts un estofat de carn amb patates i

verdres
diverses, que
estava
boníssim. Hem
acabat amb els
tres tes de
menta fresca.
Hem quedat
que ens
comunicarem
per e-mail. He
vist uns

tomàquets amb forma de pastanaga i'han donat un tubet amb llavors pertal de provar si a casa nostra poden créixer.

A les tres de la tarda ens hem acomiadat i marxat a casa l'Amadou carregats amb un sacquetple de taronges. En arribar a la casa ens hem trobat allà un grup de dones amb nens, tots ben empolmatins, que venien a visitar la mare de l'Amadou. Malaauradament cap d'elles parlava francès i sols m'ha estat possible comunicar-me amb els nens, algun dels quals tenia por del "tubabu", però amb un caramel s'ha resolt el problema de la por. Els he demanat si els podia fer una foto i la coqueteria femenina

s'ha posat en evidència. Totes s'han arreglat els mocadors del cap i han posat cara de foto... He interpretat que hi estaven d'acord, he fet la foto i me n'he anat a fer la migdiada, abans he trucat al senyor ministre, però no he rebut cap mena de resposta.

Després de la migdiada hem anat a veure uns familiars de l'Amadou i a comprar peix per sopar a unes peixateres que estan al costat del riu. La cosa funciona de la següent manera: s'escolli el peix que vols i es pregunta el preu, es discuteix una bona estona, tot fent de quan en quant un simulacre de marxar, cosa que fa que la peixatera ens cridi, i ens faci una nova oferta que inicia un nou estrai i alfluxa, tot arribant finalment a un preu. La llàstima és que

tota la discussió és en bambara i no la puc seguir per les paraules, però sí per les expressions de les cares. Una vegada comprat el peix, es crida a un home que se l'endrà, el neteja i l'escata, per la seva feina cobra uns cèntims. Portem el peix a casa i mentre el preparen, anem a prendre una cervesa a un local del veïnat. Quan tornem a casa ja tenim el peix a punt de menjar i l'acompanya una amanida d'enciam, tomàquet i ceba. Havent sopat rebo una trucada del ministre que està a Djenné inaugurant la façana de la mesquita d'aquella ciutat, que és patrimoni de la humanitat. Es disculpa per no haver-me trucat abans i quedem per veure'ns demà a les 17:00 hores al ministeri de Cultura. A 1/2 de 12 anem a l'aeroport a buscar la promesa de l'Amadou, que treballa allà i plega quan surt l'avió d'Alir France de les 23:55. Camí de l'aeroport ens para la policia en una cruïlla, per tal de deixar pas al Ministre President que se'n va a París.

Quan plega Astou Koné me la presenta. Es una noia molt macia i simpàtica. Anem a un restaurant perquè ella mengi alguna cosa i mentre ho preparen passem una bona estona xerrant, jo assumeixo el paper de conseller matrimonial, tot recordant els consells que en el seu dia ens va donar a la Carmen i a mi el pare Climent de Montserrat. Després l'acompanyem a casa seva, fem unes fotos, i en acomiadar-nos em donen les gràcies pels consells.

Després anem a buscar una cosina de l'Amadou, que treballa fins tard i l'acompanyem a casa seva, que és un restaurant molt gran, on l'Amadou els pregunta si els ha quedat sopa i en contestar afirmativament, em pregunta si en vull, cosa que agraeixo, però avui ja no puc menjar més. Se'n pren un plat ben ple amb un os immens amb bastant de carn. Aquest xicot menja que dóna gust veure'l. Eren 2/4 de 3 de la matinada... Tornem a casa i anem a dormir.

27/2, dilluns

Ens llevem a les 8, rebo una trucada del Rafel Jeroid, interessant-se per com em van les coses, i ens n'anem a l'oficina de l'Amadou, però abans passem per un lloc a comprar carn per fer a la brasa per esmorzar. Anem a un petit local on jo em prenc un cafè amb llet, hi suco pa molt

totet i mentrestant li preparen la carn a la brasa, que una vegada està al punt, se la menja amb una amanida de tomàquet i ceba. Te un "saque" el xicot..., i això que està bastant prim.

Des de l'oficina miro el meu correu i envio uns quants e-mails amb bastant de dificultat per trobar les lletres correctes en el teclat francès. En vista que l'attaché del ministre no em truca per resoldre el problema de l'equipatge que es va quedar a la duana, sobre les 11 del matí ens n'anem al ministeri de Cultura i aconseguim localitzar l'attaché. Ell no sabia res del tema i truca al ministre, que segueix a Djenné i es disculpa per haver-se oblidat de comentar-li el nostre problema. El xicot comença a trucar per telèfon a diferents llocs i no en treu l'aigua clara sobre qui pot influir o responsabilitzar-se perquè ens tornin la maleta que va quedar a la duana.

Ja que es tracta bàsicament de material escolar, creu que el millor és que s'encarregui del tema el ministeri d'Ensenyament. Mentrestant se m'acut que si en Rafel ens envia una carta amb el "logo" de l'ONG, amb el detall del contingut de la maleta, pot ajudar a solucionar el problema. Parlo amb en Rafel i li dono el número on pot enviar el fax. Una bona estona més tard, em truca i diu que té dificultat per comunicar-se amb aquell número, ja que comunica continuament. Em faciliten el número del fax privat del ministre i als pocs moments ja tenim la carta. L'attaché, que es diu Madani Tall ens acompanya al ministeri d'Ensenyament i passem per diferents nivells, on cada vegada expliquem el problema. Crec recordar que fins arribar al ministre d'Ensenyament, Sr. Mamadou Lamine Traoré han estat 4 les persones que ens han atès. Proposen al ministre fer una carta per recolzar la carta del Rafel, però diuen que la duana depèn

del ministeri de Finances i que són una gent molt difícil de convèncer. Fan la carta de recoltzament, que la firmen dos alts càrrecs del ministeri d'Ensenyament i acompanyats del que sembla ser un expert en temes duaners, pugem a una furgoneta del ministeri i anem cap a l'aeroport. Presentem els papers i ens diuen que tornem demà al matí, ja que la persona que pot autoritzar la sortida de la maleta no tornarà fins demà al matí. Aleshores i després de molt discutir, l'Amadou, amb tota la cara, els diu que dins la maleta hi ha una carpeta amb documents molt importants que porto per la reunió que tindrem a les 5 de la tarda amb els ministres de Cultura i Transport. Són ja més de les tres i això sembla que els impressiona. Per tal de quedar coberts de responsabilitat li demanen a l'home que ens acompanyava que faci un escrit responsabilitzant-se de la retirada de la maleta. Fa un escrit que li dicten els duaners, el firma i s'han de fer fotocòpies. Per fer-les tarden uns 20 minuts.

Mentrestant hem anat a buscar la maleta a un magatzem de l'aeroport, paguem nosaltres els camalics i els duaners han estat mirant novament les caixes de guixos que hi havia a sobre de tot. Jo he tret la carpeta que portava pel ministre i sense desmolicar-la li l'he ensenyat. Finalment arribem amb la fotocòpia i podem emportar-nos la maleta.

Són ¼ de quatre i encara no hem dinat. De l'aeroport anem amb la furgoneta al ministeri de Cultura a recollir el nostre cotxe. Passem per l'oficina de l'Amadou a recollir la seva cartera i ens n'anem cap a casa seva. Trec els regals de la maleta, preparo els papers per l'entrevista, em dutxo i vesteixo, em poso unes sabates de pell molt elegants que m'ha deixat l'Amadou i sortim "pitant" cap al ministeri de Cultura on arribem a les 17:02.

Sols entrar ens trobem l'attaché i ens diu que el ministre tot just acaba de sortir de Djanné (a uns 500 Km de Bamako) i que ens atindrà el Sr Mohamed Ag Akeratane, cap de Gabinet, que també parla castellà. L'entrevista amb el ministre serà demà a les 8 del matí. El cap de Gabinet

em demana que li expliqui el projecte, ho faig i al final sembla bastant convençut de què pot ser molt important pel país.. Ell també és l'encarregat d'aconseguir l'audiència amb el ministre de Transports, i fins ara no li ha estat possible fixar una data. En vista de les moltes demores, li dic que si la pot aconseguir per demà mateix, que estaria

d'acord, però que si no fos així, que la concertí pel 7 o 8 de març, ja que jo he d'anar a Hombori i tornaria per aquestes dates. També li comento que marxo cap a Barcelona amb el vol de la matinada del 8 al 9 de març.

Després d'aquesta decepció ens n'anem a comprar un parell de pollastres vius, es repeteix l'escenificació del peix d'ahir. Un cop arribat a un acord, ens els maten i desplomen i mentre estant anem a comprar enciam, cebes i tomàquets per sopar.

Hem menjat el pollastre rostidat, amb molta gana després del dejuni d'avui, i l'Amadou ha anat a buscar la seva promesa a l'aeroport i jo m'he quedat, fins a l'hora d'anar a dormir, parlant amb la germana i dos germans d'ell.

28/2, dimarts

Ens hem llevat a les 7 i vint minuts més tard ja pujàvem al cotxe per anar al ministeri de Cultura. Hem trobat un embús fenomenal i si en condicions normals el trajecte el podríem fer en 15 minuts, n'hem tardat més de 40. Bamako té dos ponts, un de dos carrils i un altre de quatre, però la gent viu a un costat del riu i treballa a l'altre. Eix de dos carrils a certes hores és de sentit únic d'entrada o sortida en funció de les hores punta i quan el trànsit és normal es converteix en bidireccional. Arribem al ministeri que passen 4 minuts de les 8 iafortunadament ens diuen que esperem un moment, que el ministre acaba d'arribar. Sort que ell també ha tingut problemes de trànsit...

A les 8 i 10 ens rep molt cordialment. És un home alt, ben plantat i molt elegant. Ens convida a asseure'ns en uns sofàs i després de les salutacions li pregunto si el seu cap de Gabinet ja ha informat del nostre projecte. La resposta és negativa, ja que ahir va arribar tan tard que se'n va anar directament a casa seva i aquest matí sols han estat junts 3 minuts abans de l'entrevista.

Començo a explicar-li el projecte i quan li menciono la necessitat de demostrar que el projecte sigui rendible per poder-lo dur a terme, menciona la possibilitat d'utilitzar el ferrocarril per transportar el material pesat per fer les perforacions per extraure el petroli que s'ha trobat al nord. Seguim parlant de diferents aspectes del projecte i em fa la sensació que no sols diu que li sembla una gran solució per ajudar al desenvolupament del país, sinó que n'està plenament convençut.

S'interessa pel funcionament de la nostra ONG i li explico el que som els voluntaris de les petites ONG's i el que són els col·laboradors de les grans ONG's, comparant en cada cas el que arriba d'un euro recollit al país amb el que uns

altres col·laborem. (He vist a Bamako veritables mansions, amb cotxes exclusius, dins de grans jardins en les seues d'algunes grans ONG's).

Li recordo que ell em va proposar hostatjar-me a l'hotel L'Amitie, un 5 estrelles on l'habitació més barata en temporada baixa és de 150\$. Li faig el comentari que amb aquests diners per tan sols dormir una nit, els 60 nens de la nostra escola podrien menjar durant un mes i el cap de Gabinet, que sembla estava fent un càlcul mental, em contradí afirmant que m'equivoco, que els nens podrien menjar durant dos mesos! El ministre ha quedat visiblement impressionat per aquest argument.

Hem continuat parlant i finalment li he lliurat el portafoli amb el llibre sobre Yuder Pachá i el rellotge, regals que ha obert davant nostre i que ha agrait molt cordialment. El cap de Gabinet comenta que encara no té data per la reunió amb el ministre de Transports i acordem que si no és possible celebrar-la avui mateix, que la possem per quan jo torni d'Hombori, ja que demà no serà possible, donat que teneu consell de ministres i caldria esperar fins dijous o divendres. Promet dir-nos alguna cosa aquest migdia mateix.

El ministre de Cultura ens comenta que aprofitant el Consell de Ministres parlarà del projecte amb el seu homònim de Transports. Ja en les acaballes de la reunió ens comenta que fa un temps va rodar una pel·lícula a la regió d'Hombori i el cap de Gabinet comenta que es distribueix a Espanya amb el títol de "Gènesis". Tres minuts abans del les 9, ens acomiadem del Sr Umar Sissoko, ja que a les 9 té un altre compromís, li agraim la seva dedicació a nosaltres i ens acompanya fins a la porta de sortida.

Molt satisfets pugem al cotxe, ja que ara ens és possible planificar l'anada a Hombori. Sortirem demà al matí a les 5, per tal de viatjar el màxim de temps amb la fresca del matí.

Mentre anem parlant, se m'encén la "bombilla" i me n'adono que no li hem fet cap fotografia. Massa tard...

Amb les presses per arribar, encara estem em dejà i anem a comprar carn al mateix lloc d'ahir i la portem al "xinguito" on ens la fan a la brasa. Esmorzo com un rei, carn a la

brasa i amanida de ceba i tomàquet i unes llesques de pa. Que no em passi com ahir, que vaig estar amb un cafè amb llet i unes llesques de pa fins l'hora de sopar. Després d'esmorzar i prendre uns tes hem anat a fer algunes

gestions, més ben dit, l'he acompanyat i una d'elles era concretar amb el xofer que em durà a Hombori i veure el vehicle. És un tot terreny esplèndid "Land Cruiser" que es veu molt nou. Quedem amb el xofer que aquesta nit vindrà a sopar a casa l'Amadou, acabarem de perfilar els detalls i omplirem el dipòsit de gas-ol.

Anem a un supermercat i comprem aigua, llet en pols, cafè, unes llaines i sabó. Anem a casa a dinar arròs amb salsa i trocets de carn, tot molt bo i com a postres tres tes. Havent dinat xerrem una estona i me'n vaig a fer la migdiada.

El cap de gabinet del ministre de Cultura ens ha enviat un missatge on ens diu que la reunió amb el ministre de Transports serà el dia 8 a les 15:00. Hem contactat amb el Dr. Sanogoh, per veure si ell també havia acabat les gestions que l'havien dut a Bamako, ens confirma que ja ho té tot llest i quedem que demà vindrà amb nosaltres. Quan m'aflixco de la migdiada trobo l'Amadou i al Dr. Sanogoh parlant mentre es preparen un te. M'aflixco al grup i continuem xerrant fins que arriba el xofer que ens durà a Hombori. Anem a omplir el dipòsit (72 litres) i quan tornem ja està el sopar a punt. Amanida d'enciam, ceba, tomàquet i "Rote-Bete" de primer i després carn de be rostida amb una salseta deliciosa on sucra-hi pa.

Havent sopat i pres els tres tes, ens acomiadem fins al matí següent. L'Amadou i jo ens quedem xerrant i torno a fer de conseller matrimonial. Acabem parlant de l'escissió del clitoris i com jo esperava, coneixent-lo, està totalment en contra d'aquesta pràctica. Em comenta que a les grans ciutats de Mali s'han reduït notablement la quantitat de casos gràcies a les campanyes d'informació i als programes de televisió que adverteixen dels greus perills que comporta. Tant de bo aviat s'acabin aquestes mutilacions també en l'entorn rural. Faig l'equipatge i me'n vaig a dormir.

1/3, dimecres

M'aflixco a 1/3 (?) de 5, em dutxo i començo a dur els trastos cap a la porta d'entrada del pati. Dos minuts abans de l'hora concertada, arriba el cotxe, carreguem les coses i sortim de Bamako quan encara és de nit. Mica en mica es va aixecant el dia i va augmentant la llum fins que una gran bola de foc surt de sota l'horitzó, completament visible, sense cap mena de vapor d'aigua que impedeixi la seva

visió. No sé el grau d'humitat que devem tenir, però deu ser molt baix, ja que no hi ha cap mena de callia. Parem al cap d'unues dues hores per prendre un cafè amb llet i continuem en direcció a Mopti. El xofer vol posar l'aire condicionat i jo li dic que no, que prefereixo el vent de les finestres i així també gastem menys gas-ol.

El xofer i el Dr. Sanogoh es fan un fart de parlar, crec que bambara i jo em concentro en mirar el paisatge per aquesta zona està ple de batobabs.

Parem per dinar a San a un restaurant que es diu "Els Hoteliers Teriya". Jo menjo una amanida de tomàquet i "poularda" rostida i ells arròs amb salsa amb trossos de carn. Amb cervesa i tot sols 3500 Fcfa. Sense presses,

havent dinat, tornem a emprendre el viatge, ara sí amb l'aire condicionat ben fluixet.

En un dels controls de policia li demanen al xofer tots els papers i es passen uns 10 minuts discutint. Finalment ens deixen continuar i li pregunto al xofer què passava i em contesta que "bestieses" i comença a malparlar de la policia.

Abans d'arribar a Mopti ens desviem cap a Sevaré i molt a prop de la cruïlla trobem l'hotel Via-Via que és d'un costi de l'Amadou i que, segons ell, ens farà un bon preu. Fa un vent calent al carrer, que fa que s'agraeixi la foscor de l'habitació i el vent del ventilador que remou l'aire. Em dutxo i em poso a fer la migdiada, tot esperant que el sol baixi una mica i disminueixi la temperatura.

Em desperta el telèfon, és l'Anna Centelles que em demana si podem anar a l'hotel de les espanyoles, ja que quan ella va ser-hi es van interessar per l'hospital d'Hombori

i per l'organització de la Mútua i seria bo que coneguessin el Dr. Sanogoh.

Ens hem d'esperar més d'una hora a què torni el xofer que fa ja estona ha marxat, segons ell a rentar el cotxe. Quan torna, ja quasi de nit, anem amb el Dr. Sanogoh a veure les espanyoles. Tenen un hotel muntat amb molt de gust, amb un jardí molt gran i ben il·luminat, preguntem per la Miriam, la van a cercar i ens atén molt cordialment. S'interessa pels nostres projectes i diu que quan tingui menys feina anirà a Hombori a visitar l'hospital. En acomiadar-nos quedem que li faré arribar la memòria amb les activitats del 2005.

Tornem al Via-Via, pago l'habitació (10.000 Fcfa encara que la tarifa és de 12.500) i quedem en sortir demà a les 6 del matí.

El xofer comenta que quan arribem a Hombori tornará a dormir aquí a l'hotel Via-Via. Aleshores truco a l'Amadou per dir-li que m'havia cobrat 4 dies i que d'aquesta manera sols seran 3. Em diu que en parlarà amb el propietari del cotxe i que ja ho arreglarem quan torni.

2/3, dijous

Ens hem llevat, dutxat, esmorzat i ens hem posat en camí al mateix moment que sortia el sol. En arribar a Duentza el paisatge ha canviat totalment, hem deixat enrere les planures que ens han acompanyat des de Bamako i hem començat a veure les muntanyes típiques d'aquesta regió, que sense interrupció ens acompanyaran fins a Hombori. Hem parat al taller de l'Amidou Porvo, que ja sabia que passaria per aquí. Em va a buscar una Coca-Cola i mentre ens la beven, parlem una estona. Al cap de poc ve el Dr.

Sanogoh i em diu si vull anar amb ell per presentar-me el seu cap.

Anem a un centre mèdic molt gran i resulta que el seu cap està de viatge, però troba molts coneguts i me'ls presenta tots. Em faig un fart de prémer mans. Quan ja ha vist a tots

els que volia visitar, hem d'esperar el xofer que, segons ha dit, havia de fer una gestió. Tarda quasi 1/2 hora en arribar. Sembla que la gestió ha estat bastant complicada.

De retorn al taller d'Amidou Porvo li faig una fotografia i m'ensenya unes dutxes i un wáter que ha construït i que segons ell tenen força acceptació. És un home amb molta empenya.

Seguim el viatge entre majestuoses muntanyes y finalment a la llunyania es comença a veure la Mà de Fátima.

M'emociona molt tornar a aquest lloc tan meravellós i poder retrobar la gent d'aquí després de més d'un any i mig. La primera parada la fem a l'escola de Garmi. En el moment d'entrar tots els nens ens posen en peu i em

saluden en francès. Parlo amb la Sra. Fanta, que de moment no em reconeix, però quan li dic que abans portava barba, es recorda de seguida de mi. Li pregunto si em pot hostar a casa seva i em diu que sí, que l'habitació ja està preparada i que allà trobaré el seu marit. Encara falta una mitja hora per acabar la classe. Em presenta la germana

gran de l'Idrissa, a la que ja han posat l'ull de vidre. Faig unes fotos i els nens aplaudeixen quan faig la darrera. Miro a veure si reconec l'Idrissa, però no aconsegueixo identificar-lo. És ell qui, al moment d'anar a pujar al cotxe per marxar, em ve a saludar. Ha crescut bastant i té molt bon aspecte. Li dic que ja tindrem temps de veure'ns i sembla que m'entén bastant el que li dic en francès. Després passem pel campament, però està tancat. Veig des de fora les cases noves que han construït. Ja de passada parem a casa la Manyà i la saludo a ella i a Yayeh, que està fort com un toro. M'ofereix una beguda, però li ho agraeixo i li dic que ja vindré un altre dia amb més temps a visitar-la.

Finalment arribem a casa la professora Fanta. Em presento al seu marit i m'ensenyà l'habitació, que és al primer pis,

amb una terrassa immensa. Em sembla un lloc extraordinari, tant perquè a dintre s'hi està molt fresc, com per les meravelloses vistes que tinc per tots costats. L'Hombori Tondo, la muntanya més alta de Mali, la tinc davant meu, amb les seves parets majestuoses. Quan m'acabo d'instal·lar arriba la Sra. Fanta de l'escola amb la moto que condueix un xicot. Em dona la benvinguda a casa seva. M'ensenyà les habitacions de la planta baixa i m'explica que el seu marit fa un any que té una segona esposa, però que en aquest moment no està aquí. Poc després arriba en Mousa Maiga i comencem a planificar tot el que m'ha encarregat en Rafel. Mentre estem parlant arriba en Hamma, fill de Jounoure i li dono els 600 • que em va donar en Rafel pel ciment de la segona presa. Amb en Mousa quedem en veure'ns a les 5 de la tarda a casa seva.

La Fanta em diu que ja tinc el dinar a punt. No m'ho esperava. Resulta que me l'ha pujat a l'habitació. És un recipient ple d'arròs com per menjar-hi 5 persones, tapat amb una safata i a sobre una cassoleta amb salsa i verdures. Està molt bo. En acabar de menjar li bairo tot el que ha sobrat i li dono les gràcies per la seva amabilitat. Aprofito per preguntar-li quan em cobrarà per l'habitació. El seu marit es veu que no ha comprès la meua pregunta i ella li comenta, en el seu idioma, el que jo havia dit. La resposta va ser contundent. Em respon que no em cobrarà res, ja que a la família no se li cobra... M'he quedat garribat. Hauré de pensar què puc fer com a revenja, sense que se sentin ofesos. És molt bonic sentir-se acceptat per ells

com a família i estic orgullós de què em considerin un més dels seus.

La calor ataca i me'n vaig a la fresqueta de la meua habitació privilegiada a fer la migdiada. Poso el despertador a 2/4 de 5. Em llevo i un nen ja m'estava esperant per acompanyar-me a casa d'en Mousa. En arribar, m'ofereix un te i passem l'estona parlant. Té el seu nen de 4 mesos a la falda i li demano que me'l deixi. És un nen molt rialler i nu tant que al final se'm pixa a sobre... Tota la família es fa un fart de riure quan jo dic que ha estat el nen, ja que la zona dels pantalons mollada, dona tota la impressió que sigui jo qui s'ha pixat. Sort que amb la caloreta que fa, s'assecava molt aviat.

Després ve el xofer perquè li pagui la benzina de tornada. Hem repostat 3 vegades, a Dakar, San i Mopti. Quan ha fet gas-oil a Mopti li he preguntat per què tornava a omplir el dipòsit i m'ha respost que aquí el carburant és més econòmic que a Hombori. I també em comenta que amb el dipòsit ple pot anar a Hombori i tornar a Duentza. Calculo el consum i veig que fins ara hi ha estat de 15,4 i 26,8 respectivament. Això em fa sospitar que alguna cosa rara passa amb el carburant. Li dic que li pagaré els dos primers repostaments, ja que ell mateix em va confirmar que podia arribar a Hombori sense necessitat de repostar. Hi està d'acord, li pago i ens n'anem amb en Mousa a "le Campement" a prendre una cervesa.

Una hora més tard, quan el xofer ens acompanya a casa la Sra. Fanta, comença a dir que li he pagat poc, que he d'abonar-li també el rebut de Mopti. Intento convèncer-lo del seu error, però em sembla que no vol pas entendre'm. Ell diu que l'Amadou li va dir que jo havia de pagar en funció dels tiquets de les benzineres i que si són tres tiquets, he de pagar 3 tiquets. Li dic que la darrera vegada que ha omplert el dipòsit ha estat per estalviar-se diners, però no vol entrar en raó. Finalment proposa trucar a l'Amadou així ho fem. Em dona la raó a mi i li diu al xofer que quan torni a Bamako, ja en parlaran ells del tema. L'home s'empenya molt i em diu que tots els italians i espanyols són uns lladres. Sense comentaris...

Em giro d'esquena i sense acomiadar-me d'ell pujo al cotxe del Hamma, que em torna a casa la Fanta, on ja tenen el sopar a punt. Amanida i espaguetis amb salsa. Després prenem el te, mirem una estona la televisió, que funciona gràcies a una bateria de cotxe i ens n'anem a dormir.

3/3, divendres

M'he llevat, rentat esmorzat amb ells, que al matí mengen bastant fort. Jo em prenc un cafè amb llet i una mica de pa. Després d'esmorzar els dono a cada una de les nenes un nino de peluix dels que he portat. Estan contentíssimes. Havíem quedat ahir que en Hamma Jounoure vindria a 2/4 de 8 a buscar-nos amb el cotxe, però eren les 8 i apareix en Mousa tot sol. Li pregunto on es en Hamma i em respon que ara vindrà. Li pregunto si s'ha adormit i em diu que no, que ha dormit a casa seva i a les sis ja estava llevat... Àfrica segueix sent Àfrica. A 2/4 de 9 apareix, carreguem les cuines i anem cap a Garmi. En arribar a l'escola els nens ja estaven asseguts i s' aixequen tots dient-me: - Bon jour, monsieur!

Organitzem el muntatge a l'ombra que fa l'escola per darrera, sobre la taula de la professora, però ràpidament

hem de canviar de lloc a causa del fort vent que bufa. Ens situem a ponent, protegits del vent, i, de moment també fa una mica d'ombra. L'equip de muntatge el formen 4 xicots grans i l'drissa. Muntem el suport i fem una foto. Muntem la graella i seguim fent fotos. Mica en mica el sol

es va enlairant. Aprofitant que els nens fan un descans, la Sra. Fanta em porta la nena a qui van haver d'amputar el braç dret i li lliuro el regal que em van donar per a ella. Li he donat el regal i ràpidament li he tornat a agafar per obrir-lo jo, ja que la pobre nena no sabia què fer amb una sola mà. Li anava donant el que sortia del paquet i quan havia vist

els pantalons i la jaqueta amb màniga llarga, sembla que li ha agradat molt. Recordo el que em va dir la Carmen quan li van regalar un vestit sense mànigues, que sols el va portar per fer-se la foto i que ràpidament es va posar la roba que duia amb màniga llarga. Amb tota l'emoció del moment, no he pensat en fer una foto...

Després ha vingut la mare i l'àvia de Mayo Jounoure i els he donat l'encàrrec dels Rubio. Ara sí he fet una foto.

També ha vingut la mare de l'Idrissa i li he donat les fotos que vaig fer-los l'any 2004. Mentrestant els meus ajudants

han traslladat les coses de la cuina a dins l'escola, ja que al sol no s'hi podia estar de calor que feia. Mentre esperem que s'acabi la classe, ja que per muntar la paràbola, la taula de la professora no és prou gran i he pensat que possiblement la pissarra posada al l'inrevés, ens pot servir per poder muntar-la. Mentre esperem preparen un te i observem el funcionament de la classe. Els nens estan llegint en veu alta frases en francès escrites a la pissarra i després les escriuen a les seves pissarretes. La professora va mirant com ho escriuen i els rectifica si cal.

A les 12, en acabar la classe hem fet la prova de fer servir la pissarra i ha estat un èxit. Una vegada llesta la cuina, l'hem encarat al sol, he fet les recomanacions de seguretat sobre el seu maneig i hem posat l'olla amb aigua, poca estona després ja bullia.

Convençut que amb una sola cuina pot ser suficient per preparar el menjar dels alumnes, dic a la Fanta que preguntin a Gouro Amadou, cap de Garmi, què vol que fem amb l'altra cuina. Després d'una estona de parlar, la Fanta em feia de traductora, arribem a la conclusió que es quedarà a Garmi, i que cada setmana passarà de família

en família que ho vulgui. Em sembla una molt bona idea, que pot servir per donar a conèixer els funcionament i els avantatges a moltes persones. Caldrà arribar a conclusions d'aquí un temps, per tal de decidir si cal instal·lar-ne més. Ens acomiadem i quedem que l'altra cuina la muntarem el

diumenge, ja que al no haver escola, podrem fer-ho a l'ombra. Abans de marxar li dono a l'Idrissa la polsera de "Barcelona batega" que em va donar el tiet Pere per a ell.

Tornem a casa la Sra. Fanta, dinem i me'n vaig a fer la migdiada. Un parell d'hores més tard, em llevo, dutxo i me'n vaig a l'hospital a portar encàrrecs. No trobo el Dr. Sanogoh i quan ja marxava, arriba amb moto. Entrem i m'ensenya l'ambulància i la instal·lació elèctrica. Li lliuro

els paquets que em va donar l'Anna per les infermeres i la comadrona.

Després m'acompanya a casa d'en Mousa i planifiquem una mica el que farem els propers dies. M'acompanya a casa la Sra. Fanta i ja em tenien el sopar a punt. Couscous amb una salsa amb molt bon gust. Veiem una estona la tele, a mi em fa la sensació que estigui en campanya electoral, ja que continuament surten ministres inaugurant coses. Mentrestant prenem els tres tes i a dormir.

4/3, dissabte

Avui és dia de repòs i visites a les autoritats locals. Hem esmorzat i a les 10 he anat a casa d'en Mousa, que m'ha dit que tant el prefecte com l'alcalde estan de viatge, per tant fins el vespre no ens serà possible veure'ls.

He anat a "le Campement" per donar el sobre de la Marta Rubio al pare de Pierre Sissoko i han estat molt contents. En Pierre ha crescut molt i segueix sent un belluguet i tan entremaliat com sempre. Volia agafar el sobre, ja que

amb la fotografia que hi havia dins, no en tenia prou. El seu pare m'ha convidat a una cervesa.

Ha vingut en Hama i hem anat a la duana. Sembla que té problemes per circular amb el 4x4, ja que encara no ha pagat els impostos per matricular-lo a Mali. L'oficial de la duana m'explica que enviarà la carta verda, crec que a Duentza i demà em donarà el detall del que s'ha de pagar per circular per tot el país. De moment no pot sortir dels voltants de Hombori. Anem a casa la Sra. Fanta, dinem i vaig a fer la migdiada fins que el sol estigui més baix. Em van lliurar cartes

perquè les faci arribar als destinataris de casa nostra. Quan el sol ja no crema, vaig a la cabina telefònica, ja que un nen m'ha vingut a buscar de part d'en Mousa, que està allà esperant una trucada d'Itàlia i mentrestant aprofito per

trucar a casa, sense èxit, ja que la línia està continuament col·lapsada. En Mousa aconsegueix parlar uns minuts, però se li talla la línia i diu que més tard ho provarem de nou. Anem a casa el subprefecte i ens diuen que ha sortit. Acordem esperar-lo ¼ hora. Poca estona més tard arriba i ens saludem, però em demana que el disculpi, ja que és l'hora de l'oració. Ell i en Mousa es renten i en dos llocs diferents, fan les seves oracions durant uns 10 minuts. En acabar ens asseiem i m'informa de la situació de les obres de la zona esportiva. Estan pendent dels permisos que els autoritzin a iniciar les obres.

El subprefecte diu que així que tinguin els permisos, de moment, començaran a fer els fonaments i que a mida que disposin de més diners continuaran edificant. Ara em recordo que ahir vàrem trobar el constructor que ha de fer el pou a Daari i em va dir que la setmana que ve arriba la maquinària de perforació. Després li explico el projecte del tren i es queda bocobadat. Com tothom fins ara, creu que pot ser una gran cosa pel país.

Acabada l'entrevista anem a la cabina telefònica i aconsegueixo parlar amb la Carmen després d'intentar-ho tres vegades. En acabar intento parlar amb Sant Sadurni, però no contesta ningú. En Mousa rep la trucada d'Itàlia i

es passa quasi 1/2 hora parlant italià de manera molt fluida (És un dels 10 idiomes que domina).
Quedem per demà al matí per anar a Garmi a muntar l'altra cuina i dinar allà i també quedem que al vespre anirem a casa la Manyà a sopar. Me'n vaig a casa la Sra. Fanta.

5/3, diumenge

Al cap d'una bona estona després d'esmorzar i ja amb el dubte de si l'hora que havíem acordat era una altra, arriba

en Hamma, amb dos xicotets més però sense en Mousa, que segons sembla té feina... Un dels xicotets és l'Ibraim, un xicot molt espavilat, que parla molt bé el francès i que m'ha estat molt útil. Li regalo un sombrero de roba que li queda molt bé.

Abans d'anar a Garmi, passem pel mercat on compro una mica de carn per l'arròs (potsar un xic més d'un quilo, ja que no la pesen) pensant que seríem 6 o 8 persones a dinar. Pregunta a en Hamma on podem comprar arròs, cebes, tomàquets i oli, em diu que de tot això ja n'hi ha a Garmi. Anem cap allà pels 16 Km de carretera, fent slalom per evitar els forats, alguns d'ells de tamany i profunditat considerables.

Ens aturem al pou a omplir aigua i arribem a l'escola. Ens instal·lem a dins i tot just estàvem obrint l'emballatge de la cuina i ja tenim l'escola plena de gent de totes les edats. Els més grans s'aposenen per tal de no perdre's cap detall de l'espectacle. Alguns fumen, altres trenen cordes i la majoria baden. L'Idrissa porta la polsera que em va donar el tiet Peret per a ell i ens ajuda en el muntatge. Vaig fent

fotos i el treball avança a bon ritme. Jo em limito a doblegar els ferros i a indicar el que s'ha de fer i els meus ajudants

fan tota la feina. Comento que ja podríem començar a fer el dinar amb l'altra cuina, però no és possible ja que ni el

tomàquet, la ceba, l'oli ni l'arròs encara no han arribat. Continuem amb el muntatge i mentrestant arriben la mare i l'àvia de l'Idrissa que em donen un pollastre viu. Els ho agraeixo i li pregunto si més tard puc anar a casa seva a fer una foto a la seva filla gran, a la que han posat un ull de vidre i a veure el molí de gra i em diu que sí, que l'Idrissa m'acompanyarà.

Poc després ve la vídua de Jounoure i em diu que demà em portarà cartes pel Rafa.

Finalment arriba l'oli i posem la carn a sofregir, però abans la rentem. Amb l'aigua de rentar-la i l'oli que estava bullint, espetega que fa goig, amb gran sorpresa de tots els

presentes. Al cap d'una estona els dic d'afegir-hi la ceba, però resulta que no en tenen... El tomàquet que porten és una llauana de concentrat. De tota manera la cosa va funcionant i mentrestant l'altra cuina ja està muntada. Per més que els explico que cada ¼ d'hora han de canviar la posició de la cuina, per tal de reencarar-la al sol, si no ho faig jo, no ho fa ningú. Decidim tirar l'arròs i aprofito el moment per anar a casa de l'Idrissa.

L'espectacle que trobo és dantesc. En un petit espai estan les cabres, les gallines, criatures despulades, la germana

gran picant mill en un morter, el pare de l'Idrissa i dos homes més estirats a sobre una mena de catifa i la seva

mare i una altra dona preparant el menjar. El terra és tot ple d'excrements i de brutícia. No m'esperava una cosa així,

ja que és la primera vegada que vaig a visitar una casa del poblat. Després m'he assabentat que la seva mare ha tingut tres bessones seguides. Ara són 10 germans, ja que un va morir. Faig diverses fotos a la germana gran, que és la primera de l'escola i li dono un dels peluix que

portava. Li fa molta il·lusió. M'ensenyen el molí de gra i em sembla que no el deuen fer servir gaire, ja que el tenen guardat dins d'una bossa de plàstic. Em van voler fer una demostració, però un l'aguantava fent molta força i l'altre el feia girar amb gran esforç. Al no tenir una taula on subjectar-lo, es complica molt el maneig. Agallo una tanca de branquillons que tenen per tancar el bestiar i subjecto el molí de manera precària, però els demostro com es pot

fer servir de manera fàcil. Crec que podria resoldre's si els facilitem una post de fusta o una llosa de pedra de 60 x 25 cm, on poder subjectar-lo, de manera que fos còmode fer-lo servir. Caldria estudiar-ho. De tota manera la mare de l'Idrissa em diu que li va molt bé... Dono a l'Idrissa la calculadora que li portava i li faig un curset ràpid sobre el seu maneig. Aprèn molt ràpidament i m'ho demostra fent petites operacions de suma. Veig que porta un rellotge de polsera i li pregunto l'hora, però com la majoria de rellotges que porta la gent per aquí, el seu tampoc funciona. Li dono a la mare unes pastilles de sabó que havia comprat a Bamako, unes agulles d'estendre i una corda i també els dos paquets de farinetes que havia portat, tot explicant-li la manera de preparar-la i que és pels nens petits. A l'Idrissa li dono el meu matalàs inflable, ja que li pregunto

si té matalàs i em diu que no i jo ja no el necessito. A la resta de família els dono unes gorres i jerses que portava. M'acomio d'ells i tornem a l'escola.

Amb la mitja hora que vaig ser a fora, tot s'havia mogut, menys la cuina l'arròs no bullia ni per casualitat. Els torno a explicar i faig que els encarin la cuina al sol. I que cada cert temps la moguin, i com sempre em diuen que si...
Li vaig ensenyar a l'Idrissa el joc de "picar mans" i ja l'ha ensenyat a altres nens.

El diari de Carmen l'ies instruccions sobre el muntatge de la cuina solar despertem gran interès entre els xicots que esperen que l'arròs estigui a punt de menjar.

Em sembla que per la quantitat d'arròs han posat poca aigua i n'afegim una mica més. Sembla que els homes no tenen gaire pràctica en les coses de la cuina.

Mentrestant arriba una noia amb una carabassa immensa sobre el cap amb una pasta espessa de color gris i que diuen que és mill. No vull tenir problemes amb l'estómac,

que de moment funciona molt bé i agraeixo que em convidin, però declino amb tota l'amabilitat possible, fer la prova. En un moment s'ho acaben, agafen porcions amb els dits com és costum entre ells.

Més tard el Yayah m'explica que per preparar la pasta de mill no podran fer servir la cuina, ja que durant la cocció han de remenar-la amb molta força i la graella on es posa l'olla en la cuina solar, no és prou resistent com per aguantar la pressió necessària per fer aquesta operació.

Ara sí, veig que van desplaçant la cuina i tornen a afegir-hi aigua.

Mentre s'acaba de coure ve la nena que va perdre el braç dret, vestida amb els pantalons i la jaqueta que li vaig donar l'altre dia. Li faig una foto i li regalo un osset de pelux que sembla li fa molta il·lusió. Finalment em m e n g e m l'arròs. Erem

uns 25 i no en va sobrar ni un gra. I inc la idea de posar la tetera a la cuina solar i en intentar al cap de 5 minuts tocar la nansa, ho deixo córrer, ja que està molt calenta. Els especialistes en te, que sembla que tenen els dits d'amiant, ho intenten i tampoc poden agafar-la. Amb un tros de paper doblegat diverses vegades, aconseguixo agafar la tetera i aprofito per explicar-los que els rajos de sol concentrats generen més calor que el carbó que ells fan servir.

També aprofito per explicar-los el principi del rellotge de sol, però en no disposar d'una superfície plana, sols els puc fer una demostració teòrica.

Prenem el té, faig fotos, m'aplau deixen i ens acomiadem, torno a casa la Sra. Fanta. Abans de marxar li pregunto al cap de Garmi com es farà la rotació de la cuina per les famílies del poblat i em diu que s'ho està pensant, que de moment les deixarem a l'escola fins que ho decideixi.

Amb en Hamma acordem que em vindrà a recollir a les 6 de la tarda amb en Mousa per anar a sopar a casa la Manyà. A les 6 ja estic a punt, però no arriben ni l'un ni l'altre. Mentre estic esperant, ve el Dr. Sanogoh, que demà se'n va a un seminari a Duentza i no sap si ens podem veure abans de marxar. Em porta una camisa de batic, molt maca, que ha fet la seva germana, perquè em vesteixi de malinià. Quan ja són quasi les 8, el marit de la Sra. Fanta amb la mobilette va a casa d'en Mousa i em diu que en Mousa no es recordava del convit de la Manyà i en Hamma havia anat a acompanyar una núvia (?).

El marit de la Sra. Fanta que és un home molt decidit ha dit al germà d'en Mousa que em porti a casa la Manyà amb la moto de l'escola. Anem cap allà i els 12 Km per la carretera plena de forats em recorda molt una baixada per una pista d'esquí plena de bams.

La Manyà i en Yayeh em reben molt cordialment, encara que un xic estranyats pel meu retard, ja que són $\frac{3}{4}$ de 9. Els explico el que ha passat i en Yayeh em comenta que al campament tenen 4 vehicles de turistes, 2 de la

Balaguere i dos del Tellen Voyages, que estan sense aigua...

Ens asseiem de cara a la Mà de Fàtima, il·luminada per les estrelles i la lluna. Aquesta visió és un espectacle inoblidable. La Manyà em porta una Coca-Cola i una cassola plena de fideus molt bons que compartim en Yayeh i jo. Passades les 10 arriba el germà d'en Hamma amb el cotxe i ens ajuda a acabar-nos els fideus.

La Manyà em regala una samarreta de la Mà de Fàtima, pintada a mà, fem una foto i ens acomiadem. Tornem a casa la Sra. Fanta amb el cotxe i li recordo al germà del Hamma que demà l'espero a les 6 del matí. Quan arribo, ja està tothom dormint a fora de la casa, procuro no fer soroll i me'n vaig a dormir.

6/3, dilluns

M'aixeco a 2/4 de 6. És quasi fosc i per l'est s'intueix una petita claror que fa endevinar que per allà sortirà el sol. Procuro no fer soroll i em preparo per anar a l'embarcament a fer les fotos que m'havia encarregat en Rafel.

A $\frac{1}{4}$ de 7 arriba en Mousa i els habitants de la casa ja comencen a despertar-se. El sol surt en aquell moment i és un espectacle que a mi em deixa bocabadat.

En Hamma arriba a les 7 i li pregunto què li ha passat per arribar una hora tard. Ell si té rellotge que funciona. Em mira d'una manera un tant inexpressiva i em diu que res, amb un to que denota la seva estranyesa davant la meua pregunta.

Arribem al campament quan el sol ja comença a escalfar. Comencem a pujar i sort que fa una mica de vent que permet compensar la calor del sol. Al cap d'uns tres quarts d'hora i sota les rampes que hi ha abans d'arribar al collet, veient que jo endarrerereix molt la marxa, accepto la

proposta d'en Mousa de pujar ell sol a fer les fotos. Li dono la màquina i ell i en Hamma surten corrent muntanya amunt... Descanso una estona i començo a baixar cap al campament. Em creu amb dos grups de turistes francesos, acompanyats de guies, que s'enfilen cap amunt. Al campament tinc temps per mirar les noves construccions, pujar a la terrassa i mirar-ho tot amb tranquil·litat, recordant

la meua estada allà l'agost del 2004. Els arbres han crescut de manera significativa i sembla que s'està construint una nova latrina al costat de l'actual.

Una bona estona més tard arriba en Mousa amb les fotos i tornem a casa la Sra. Fanta a esmorzar.

Em dona tres monederets de part de la mare de Mayo Jounoure per la Paquita i el Lluís Rubio. Amb en Mousa quedem que encarregarà carn a la brassa i que vindrà a sopar a casa la Sra. Fanta. També quedem que ens trobarem a casa seva a les 5 de la tarda. M'estiro una estona i no paren de venir visites, dos xicots buscant a en Mousa i un altre portant-me una carta del Darwin. Vaig rebent cartes de molt diverses persones, amb diversos destinataris, però la majoria van dirigits al Rafel. La mare de Mayo Jounoure ha portat dos barrets de palla per la Paquita i la Marta Rubio.

Per dinar mengem llenties de llauna que havia comprat a Bamako i el pollastre que em va donar la mare de l'Idrissa.

L'han fet rostir amb cebes i esta deliciós. Havent dinat li dono a la Sra. Fanta els medicaments que ja no necessitaré i que a ella els poden ser d'utilitat, com Gelocatil i pomada per les picades de mosquits. Medicaments més forts els poso a part per donar-los al Dr. Sanogoh per l'hospital. Després iniciem una conversa interminable per calcular què pot costar l'alimentació addicional que volem donar als alumnes de l'escola. La Sra. Fanta el dia que vàrem muntar la primera cuina em va preguntar com es finançaria el menjar. Li vaig demanar que preparés un pressupost i que miràriem de cobrir les despeses com fos. Hem parlat en diverses ocasions del tema, però em sembla que ella és de lletres i els números els veu un xic quadrats. Hem parlat quasi 3 hores, ella, el seu marit i una coneguda que va aparèixer per la casa, i després de molt discutir sobre el preu de l'arròs, de les cebes tendres i les cebes seques, el tomàquet i altres ingredients, arribem a un principi d'acord. El preu d'un cullerot ha precisat uns 20 minuts de discussions per arribar finalment a un possible pressupost del qual ni em faig copia, amb el ben entès que tot és modificable i adaptable segons les necessitats i circumstàncies del moment i que cal que algú porti comptes detallats de totes les despeses. De tota manera també li dic que si no ens és possible finançar el menjar de cada dia i sols pot ser 3 dies a la setmana... que farem el que ens permetin els diners de què disposem.

Anem amb en Mousa a visitar el segon alcalde, ja que l'alcalde segueix estant de viatge. Ens passem una bona estona xerrant amb ell. Quan li dic que abans portava barba, se'n recorda de mi. Li explico el projecte del tren i està encantat amb la idea. Ens agraeix moltíssim el que estem fent pel seu poble i em dona molts records pel Rafel i la Carmen.

Després anem a telefonar per encarregar el bitllet, però abans en Mousa ha de fer les seves oracions de la posta de sol. Encarrega el meu bitllet i truquem al Rafel per si tenia algun encàrrec d'última hora.

Anem a buscar la carn per sopar, però encara li falta una estona. Mentrestant anem a buscar pa i begudes i a recollir d'una nevera una cervesa alemanya que li havien regalat a en Mousa, però ell no veu cap mena d'alcohol i me la regala. Anem amb tot això a casa la Sra. Fanta i sopem tots junts, bé tots junts és un dir, els homes en un costat,

les dones en un altre i els nens en un altre lloc. Les costelles de be estaven boníssimes!

Em duen alguna carta més i poc després de prendre el te, en Mousa i L'Ibrahim se'n van i quedem per l'endemà a 7/8 de 8. Mirem una estona les notícies de la tele i quan ja deia d'anar a dormir, la Sra. Fanta em porta una sèrie de regalats de part dels alumnes de l'escola per la meua senyora i per la senyora del Rafel. Es fan un fart de riure quan els dic que les dues es diuen Carmen. Són tot de polseretes d'una mida molt petita, adequades per a nens.

Bintu i Tanti fan dibuixos per a la Cristina Brujas, que sembla tenir-los el cor robat. Continuament parlen d'ella.

Durant una bona estona ens estem donant les ràcies mútuament i el marit de la Sra. Fanta em diu que la casa seva estarà sempre oberta per qualsevol persona de l'ONG que vulgui passar uns dies aquí.

7/3, dimarts

Sorpresa, quan m'aixeco i surto a la terrassa, l'Hombori Tondo no es veu per enlloc. La pols en suspensió ho tapa tot com si fos boira. Tots els dies ha bufat vent del sud i la visibilitat era extraordinària, ara vent del nord i ve ple de pols.

Mentre esmorzàvem les nenes m'han donat regalats per la Cristina.

La Sra. Fanta em diu que el cap de Garmi s'ha venut la formigenera a Duentza, però que encara no ha rebut els

diners. Dono al marit de la Sra. Fanta les coses que ja no necessitaré i estem una bona estona parlant del bo i interessant que són els contactes entre gent de diferents països, races i religions, així com de la convivència pacífica entre tots els homes.

Al cap d'una estona arriba en Mousa per acompanyar-me a la parada de l'autobús. Em lliura més cartes per a diverses persones. Anem al "puesto" de policia, que ells en diuen duana i el gendarme em dona uns papers amb el que costarà la importació del 4x4. En prenc nota per donar-li al Rafel, però en Mousa em comenta que cal que en Hamma s'espavili i que no esperi que tothom li solucioni els problemes.

Mentre esperem que arribi l'autobús ve el pare de Pierre Sissoko i em dona una carta per la Marta Rubio i una altra pel Ministre de Cultura.

En Mousa m'havia reservat plaça en una companyia d'autobusos però són les 9 i n'arriba un de la Bani. En veure'm baixen com lleons per convèncer-me de pujar-hi, ja que segons ells tenen places lliures. Després de molts estires i afluires en Mousa em diu que pugi, que ell ja parlarà amb l'altra companyia, ja que per assegurar la plaça havia reservat des de Gao i és possible que calgui pagar el trajecte de Gao a Hombori. Li dono 3.000 Fcfa per si ha de pagar la diferència i si no és el cas, que se'ls quedi pels serveis que m'ha fet.

Pujo a l'autobús, que té bastant bon aspecte, pago els 12.500 Fcfa que val el bitllet i m'assec a un lloc que hi ha

a la primera fila. Fantàstic. Poc després del fons de l'autobús arriba un xicot que em diu que ell és el guia i que aquell és el seu seient. Em fa passar a un altre lloc, una mica més enrere de la porta del mig. Per arribar-hi cal passar pel passadís que està ple d'equipatges, bidons

d'aigua i gent asseguda per tot el passadís. Suposo que per anar asseguts a terra deuen pagar menys. Arribo al lloc que m'indica el guia. És un seient de passadís, al costat d'un xicot bastant jove, però que no parla gens de francès. En passar per davant de la Mà de Fátima quasi no es veu ni la silueta degut a la pols en suspensió.

Al llarg del viatge, una vegada aquest primer company de trajecte ha baixat, ocasió que he aprofitat per instal·lar-me al seient de la finestra, he tingut com a companys: un home molt vell i arrugat que tampoc parlava francès; una senyora d'una certa edat que entenia alguna cosa; un beduï amb turbant amb el que sí m'ha estat possible parlar bastant i que abans de baixar ha canviat el seu turbant per un casquet de color clar. He estat una bona estona sense company de seient, ja que al llarg del trajecte l'autobús s'anava omplint i buidant. Finalment se m'asseu al costat una senyora amb una nena petita que anava fins a Bamako. Si bé parla francès, no sembla massa predisposada a mantenir una conversa. Jugo una mica amb la nena, d'aproximadament un any i mig, que es fa un fart de riure fins que s'adorm.

L'autobús té el que en diuen "aire condicionat", però sembla que la condició perquè la temperatura interior sigui

suportable, és que el vehicle estigui en moviment i entri vent per l'escotilla superior oberta en direcció al sentit de la marxa. Quan s'atura, l'autobús es converteix en una mena de sauna, i al llarg del recorregut fa bastants parades, sobretot 3 d'aproximadament ¼ d'hora perquè els viatgers puguin fer les seves oracions i menjar.

És aconsellable seure a la part dreta fins a Mopti i allà, si és possible, canviar a la part esquerra ja que a la part dreta el sol fins a la seva posta, escalfa amb molta força i cal córrer les cortines tot perdent-se la visió del paisatge. Les parades curtes a vegades sols són una reducció de la velocitat i la gent puja i baixa sense que el vehicle es pari totalment.

En els llocs on es para, immediatament apareixen una munió de venedors de fruites, pastissets, cacauets i tota mena de begudes i objectes. Durant el trajecte es pot prendre te, preparat amb el foc tradicional de carbó, que un xicot instal·lat a l'escala de la porta del mig, va preparant a mida que li demanen. A les parades llargues tenen lavabos que cal pagar per utilitzar, 25 el homes i 75 les dones (?). Són d'estil africà i estan bastant nets. Durant la resta de parades cal buscar un arbre i vigilar que l'autobús no marxi i et quedis a terra. He vist més d'una correguda per acabar pujant al vehicle a una velocitat superior al que seria recomanable.

Des de Mopti he trucat a l'Amadou i hem quedat que, quan arribi al control de policia de Bamako, li faci un truc i em vindrà a buscar a la terminal d'autobusos. Ho faig així i em

diu que en aquell moment està a l'aeroport i que de seguida sortirà per buscar-me. Quan baixo de l'autobús, que per cert he estat l'únic "tubabu" durant tot el trajecte, he rebut unes 100 ofertes de taxi i allotjament que he declinat tot agraint-les.

Pocs minuts després arriba l'Amadou i em porta a casa seva i ell torna a l'aeroport per atendre un grup de turistes que estava esperant. M'instal·lo a casa seva i el primer que faig és rentar-me el cabell i prendre una dutxa. La sensació de l'aigua corrent és quelcom de meravellós!!!

Tinc una llarga conversa amb el seu germà, Abramane Dolo "Mobo" que amb un grup d'uns 80 estudiants de Bamako, de diferents edats i tots d'origen dogon, durant les vacances d'estiu van a treballar al país Dogon per ajudar a reconstruir camins, netejar l'hospital i l'escola locals i a fer altres treballs per a la comunitat i que tenen com a principal projecte la construcció d'una casa on acollir gent gran i nens orfes. Paguen una quota en funció del nivell d'estudis que té cada un dels estudiants. Els universitaris són els que més paguen. Trobo que és una molt bona iniciativa i li aconsello que es constitueixin en associació i que preparin aquest projecte amb tota mena de detalls i que busquin per Internet ajudes per al seu finançament. Estic una mica cansat i me'n vaig a dormir.

8/3, dimecres

Avui és el darrer i decisiu dia a Mali. Em llevo, m'afaito, em rento i em vesteixo sense fer soroll i m'assec al pati esperant que es desperti l'Amadou, que encara dorm, per esmorzar junts. El dia està tan empolsinat com ahir. Mentre esmorzem, planifiquem el dia. A 2/4 de 2 he d'estar a punt, ja que em vindrà a buscar i anirem al ministeri de Cultura per saber detalls de l'entrevista amb el ministre de Transports, que està prevista per les 3 de la tarda. L'Amadou ja havia parlat per telèfon amb el cap de Gabinet del ministre de Cultura per assabentar-se'n i també havia confirmat l'hora de sortida del meu vol.

Li comento amb detall el problema amb el xofre que em va portar a Hombori i em diu que l'han acomiadat, ja que sembla que no és la primera vegada que trafica amb el gas-ol portant turistes.

El pla és anar a recollir l'obsequi que varem deixar al ministeri de Cultura i farem el que ells creguin oportú.

M'agradaria que el ministre de Cultura ens acompanyés en l'entrevista, ja que ens entenem molt bé. Per tal de celebrar el comiat li proposo a l'Amadou que encarreguem carn a la brasa per sopar tots els de la casa. Anem on souen la carn i triem mig be que té molt bon aspecte. Són les 10 del matí i el comencen a coure molt poca a poca i el vindrem a recollir a les 7 de la tarda. El preu és de 17.500 Fcfa. L'Amadou fa que el facin uns tallis per poder identificar-lo una vegada cuit. És un xicot molt previsor...

Tornem a la casa i ell se'n va a treballar. Jo preparo l'entrevista amb el ministre de Transports, repasso totes les dades de què dispo i organitzo el que penso dir-li. A la 1 ve l'Amadou, dinem junts, prenem el te i truca al cap de gabinet del ministre de Cultura, per saber detalls sobre la reunió. Diu que res ha canviat i que ell ens acompanyarà, ja que el ministre de Cultura se'n va de viatge prop de Tombuctú, però degut a la pols en suspensió, no pot fer el viatge en avió i haurà d'anar-hi en cotxe.

Poc després de les 2 sortim en direcció al ministeri de Cultura. En passar pel pont sobre el riu Níger quasi no es veu l'aigua de la pols que flota a l'aire... Anem al despatx del cap de gabinet. Ens rep molt amablement i també comenta la gran pèrdua que ha representat per la cultura del país la mort d'Ali Farka Toure. Es disculpa dient-nos que ha de fer les seves oracions, es descalça, agafa aigua i se'n va al lavabo. Torna, s'agenolla i es posa a resar al costat nostre. Quan acaba, fem una foto i ens n'anem cap al cotxe de l'Amadou.

En sortir veiem un grup de persones i una d'elles és el ministre Oumar Sissoko, que en veure'm, ve a saludar-me i em desitja molta sort. Li demano si ens podem fer una foto i ell mateix escull el fons. És nota que és un professional del cine...

Arribem al ministeri de Transports 8 minuts abans de les 3, ens identifiquem al cap de gabinet i ens acompanya a una sala. Poc a estona més tard ve amb una altra persona que es presenta com a tècnic i ens diu que el ministre està parlant per telèfon. Intento iniciar el tema amb el tècnic, que està assegut a la meva dreta i el cap de protocol del ministre de Cultura diu que és millor no iniciar les converses fins que no ens rebi el ministre. Coses del protocol...

Al cap de pocs minuts entrem al despatx del ministre Koita i ens rep amb un gran somriure. El cap de gabinet del

ministre de Cultura fa les presentacions de rigor i li lliuro les meves targetes, ens asseiem en unes butaques en forma de U, jo a la dreta del ministre i a l'altre costat, el seu cap de gabinet. Començo explicant-li els objectes de l'ONG i alguns dels projectes que estem realitzant i aprofito per lliurar-li la memòria de l'any 2005.

Després d'aquesta introducció li pregunto si tenen algun projecte de construcció d'una via de tren. Sembla que en tenen algun de molt antic, però que està bastant desactualitzat. Començo a parlar del projecte de connexió Bamako-Gao-Niamey per Mopti i Hombori. El tècnic, que avui no sembla gaire feliç, em respon que per allà ja existeix una carretera. Intento fer-li entendre que la funció del tren i la de la carretera, en quant a transport pesant, tenen un cost molt diferent. El ministre em dóna la raó a mi. El tècnic proposa accedir a Gao per Tombuctu, suposo que és per dir alguna cosa, ja que el trajecte per Tombuctu passa per zones desèrtiques, amb molt pocs habitants i no crec pas que fos possible demostrar la rendibilitat del projecte. Insisteixo en el que ja havia dit al principi referent a què la presa de decisió quant al trajecte i la responsabilitat respecte a aquesta decisió és única i exclusivament del ministre.

Passem al tema de la finançació i expresso la meva opinió que en aquest moment Europa està molt sensibilitzada per ajudar a Àfrica. Recondueixo el tema del projecte i resalto la importància de demostrar la seva rendibilitat, encara que sigui a 25 o més anys vista. També insisteixo en la importància d'aquest punt, ja que es pot produir la situació que una vegada acabada la fase inicial del projecte, haguem d'oblidar-lo per manca de rendibilitat. Aprofito l'ocasió per dir al ministre, que ell, com a economista, té molts més coneixements al respecte i que no sóc pas jo qui pot donar-li lliçons al respecte.

El tècnic pregunta qui farà el projecte. Li contesto que nosaltres podem col·laborar, però que la informació la tenen ells i caldrà que ells ens la facilitin. Està clar que l'home no és feliç... També els comento la dificultat que pot representar l'idioma per la realització del projecte i sembla que no li donen cap mena d'importància.

Els explico que nosaltres treballem per projectes per tal de aconseguir finançació i que el primer projecte serà aconseguir mitjans per finançar la fase inicial del projecte i així successivament.

També els comento que aquesta primera reunió és per posar-nos a la seva disposició i que caldrà anar definint la manera en què podem col·laborar amb ells en els propers dies.

El ministre sembla una mica cansat i decideixo finalitzar la reunió, comentant-li que els voluntaris de les ONG's ho som amb tota l'extensió de la paraula, en contraposició als cooperants que vénen en funció d'una ocupació remunerada.

Em fa la sensació que em miren d'una manera estranya i més encara quan els parlo del % de l'ajuda que rebem i que fan arribar les grans ONG's al país on actuen, comparades amb el que fan arribar les petites ONG's com la nostra. Finalment li lliuro l'obsequi que li havia portat, sembla molt sorprès i en principi el rebutja. Li prego que l'accepti, ja que en línia amb la filosofia d'actuació, la nostra ONG no ha fet cap despesa per oferir-li aquell present. Sembla que

l'argument és força efectiu, ja que ho deixa a sobre la taula que tenim davant.

Li demano si ens permetria fer una foto i diu que si algú té una càmera, que ell no té cap inconvenient. Li passo la

meva càmera a l'Amadou i ens fa una foto als 5, amb la bandera de Mali al darrera. El ministre ens acompanya fins a la porta per acomiadar-nos i de sobte el tècnic ha desaparegut, no puc recordar si ens havia dit adéu o no. Em sembla que m'he guanyat un amic... Caldrà tenir-ho en compte. Sortim a les 4 tocades.

Pugem al cotxe de l'Amadou i portem al cap de Gabinet del ministre de Cultura fins al seu ministeri. Abans d'acomiar-nos li prego em faci arribar el nom i càrrec de les persones del ministeri d'Educació per tal d'expressar-los el nostre agraïment per solucionar-nos el problema que vàrem tenir amb la duana de l'aeroport.

Anem a casa d'en Mousa i ara me n'adono que ha pintat tota la casa, tant per fora com per dintre. També ha posat més plantes al pati. Es noten els preparatius pel casament del dia 26 de març.

M'estiro una estona i em quedo adormit.

Quan em desperto, preparo l'equipatge, em dutxo i al cap d'una estona anem a buscar el be i de passada a comprar enciam i pa. El be ja està a punt, té molt bon aspecte i té els tallis que hem fet aquest matí. Ens el tallen, comprem

la resta de coses i tornem cap a casa. Estava boníssim, sols van quedar els ossos ben pelats...

Després de sopar prenem els 3 tes i mirem el partit del Real Madrid per la Televisió. M'acomiedo de tots i l'Amadou m'acompanya a l'aeroport.

Air France ha sortit amb ½ hora de retard i em fa companyia fins que plega la seva promesa. Ens acomiadem, li dono les gràcies per tota la seva ajuda, els desitjo molta felicitat, facturo l'equipatge i m'espero fins a l'hora d'embarcar.

9/3, dijous

Dec haver dormit unes dues horettes ja que em desperto quan distribueixen l'esmorzar. Menjo alguna cosa i em quedo embadalit amb la sortida de sol a 9.000 metres d'alçada. L'àstima que l'espectacle dura poc, ja que l'avió comença a baixar per aterrar, tot travessant un mar de núvols, a Casablanca.

La temperatura és d'11 graus. Perfi una mica de fresqueta. Em poso el forro polar, però aviat me l'he de tornar a treure per la calor que fa dins de la terminal.

A Casablanca l'espera és bastant llarga ja que arribo a les 7 i l'hora d'embarcament cap a Barcelona està fixada per les 11:25.

Dono voltes per l'aeroport i m'assec en un lloc on hi ha força gent dormint en uns sofàs folrats de plàstic verd. M'estica una estona allà i escolto una conversa entre uns policies marroquins i uns xicots, que imagino han arribat il·legalment. Ja fa sis dies que estan aquí i els policies els diuen que no es poden moure d'aquella zona.

Mentre espero que ens cridin per embarcar, me n'adono que l'any i mig que vaig estar estudiant àrab, no m'han servit de gaire utilitat. Alguns cartells els puc llegir i fins i tot entendre el que diuen, però quan anuncien alguna cosa pels altaveus sols sóc capaç d'entendre el "shucram" final.

El trajecte fins a Barcelona, unes 2 hores, passa molt ràpidament i en arribar a l'aeroport em porto l'agradable sorpresa que la Carmen, la Paqueta i en Rafel m'estaven esperant.

Ja sóc a casa.